

entuzjaści edukacji

Pracownia Języka Polskiego, IBE

Zofia Zasacka, Piotr Bordzoł

***Dyktowanie
czy samodzielne myślenie?
Dylematy w pracy dydaktycznej
nauczycieli języka polskiego***

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

*entuzjaści
edukacji*

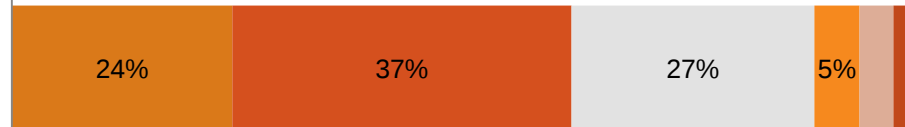
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

W jakim stopniu poniższe elementy procesu dydaktycznego sprawiają Pani/Panu trudność na lekcjach języka polskiego (n=162)?

■ Bardzo dużym ■ Dużym ■ Średnim ■ Małym ■ Bardzo małym ■ Trudno powiedzieć

Motywowanie uczniów do czytania lektur i innych książek

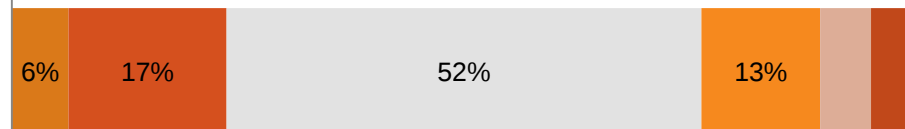
Motywowanie uczniów do nauki

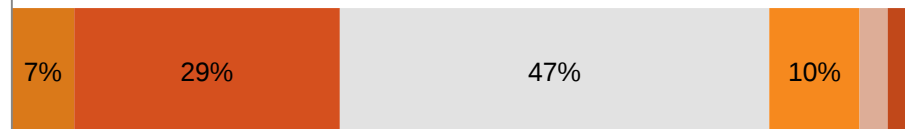
Opieka nad projektami edukacyjnymi

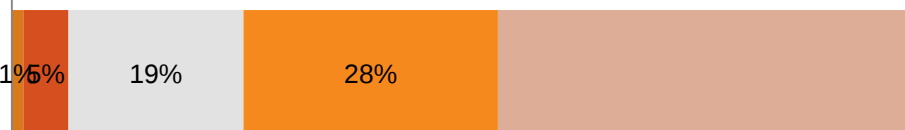
Przygotowanie uczniów do końcowych egzaminów gimnazjalnych

Rozwijanie kompetencji językowych uczniów

Utrzymanie dyscypliny w klasie

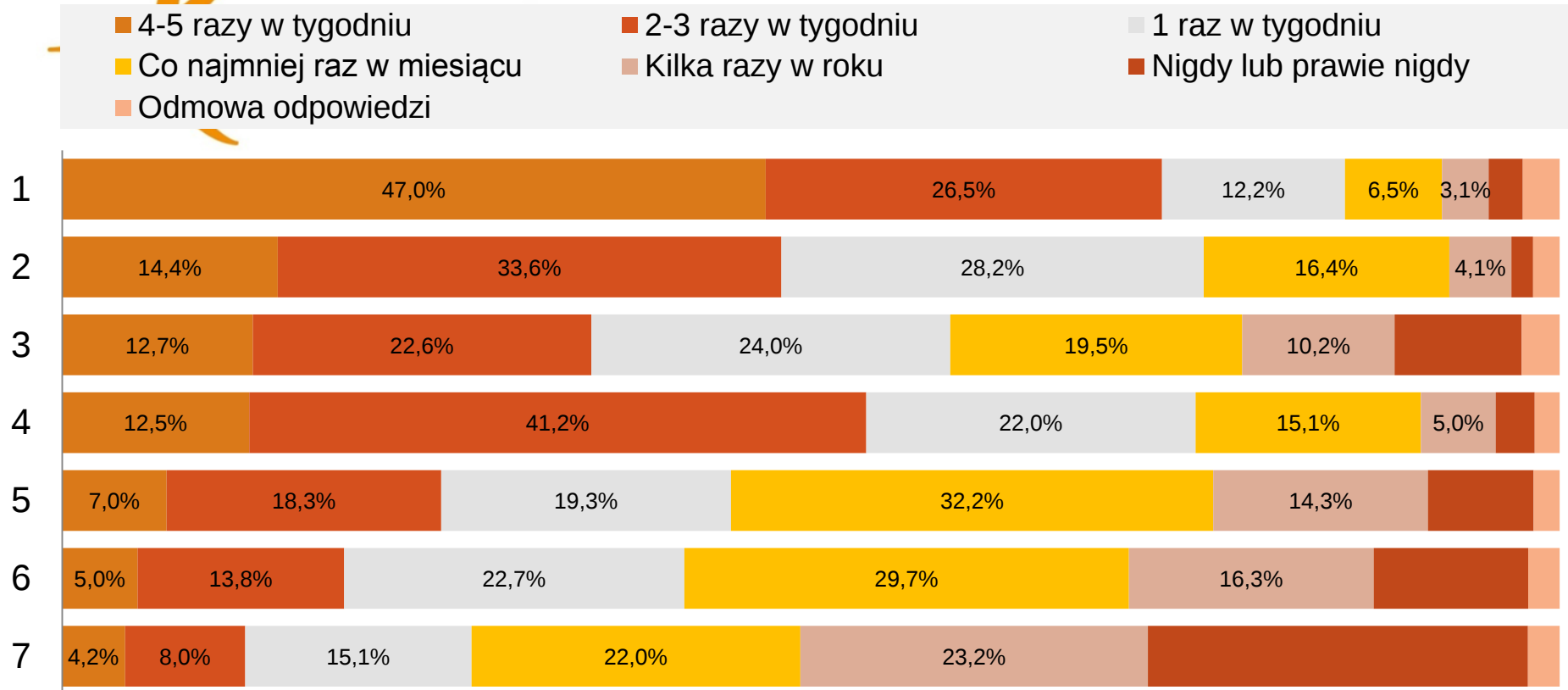

Potrzeba motywacji uczniów biernych

- Co trzeci uczeń pozostaje bierny, nie uczestniczy w pracy na lekcji, nie jest zainteresowany pracą z tekstem
- Część gimnazjalistów niechętnie podejmuje praktyki lekturowe, 12% uczniów przyznaje, że nie czyta lektur szkolnych w ogóle, co trzeci uczeń czyta sporadycznie, co piąty uczeń nie czyta książek spoza lektur szkolnych.
- W opinii nauczycieli potrzeba motywacji uczniów niezainteresowanych lekcją, niewykazujących własnej inwencji związanej z jej przebiegiem, niekreatywnych oraz unikających czytania literackich tekstów kultury jest podstawowym wyzwaniem w ich codziennej pracy dydaktycznej.

Jak często na lekcjach języka polskiego w Twojej klasie wykonujecie wymienione czynności (odpowiedzi uczniów, n=5475)?

1. Zapisujecie notatkę dyktowaną przez nauczyciela

2. Omawiacie treści dotyczące gramatyki (np. analiza i budowa zdań, odmiana wyrazów, analiza słowotwórcza, ortografia)

3. Piszecie samodzielnie notatkę

4. Analizujecie oraz interpretujecie teksty literackie

5. Dyskutujecie o przeczytanych książkach, obejrzanych filmach/ sztukach teatralnych, muzyce, pracach plastycznych i audiowizualnych

6. Wyszukujecie potrzebne informacje w słownikach, encyklopediach

7. Rozwiązujecie testy przygotowujące do egzaminu gimnazjalnego

Ważnym elementem rzeczywistości szkolnej, który nie sprzyja aktywizacji uczniów oraz rozwijaniu umiejętności formułowania wypowiedzi i interpretacji poznawanych treści i sensów, propaguje zaś bierność i osłabia samodzielność myślenia, **jest powszechna praktyka dyktowania notatek.**

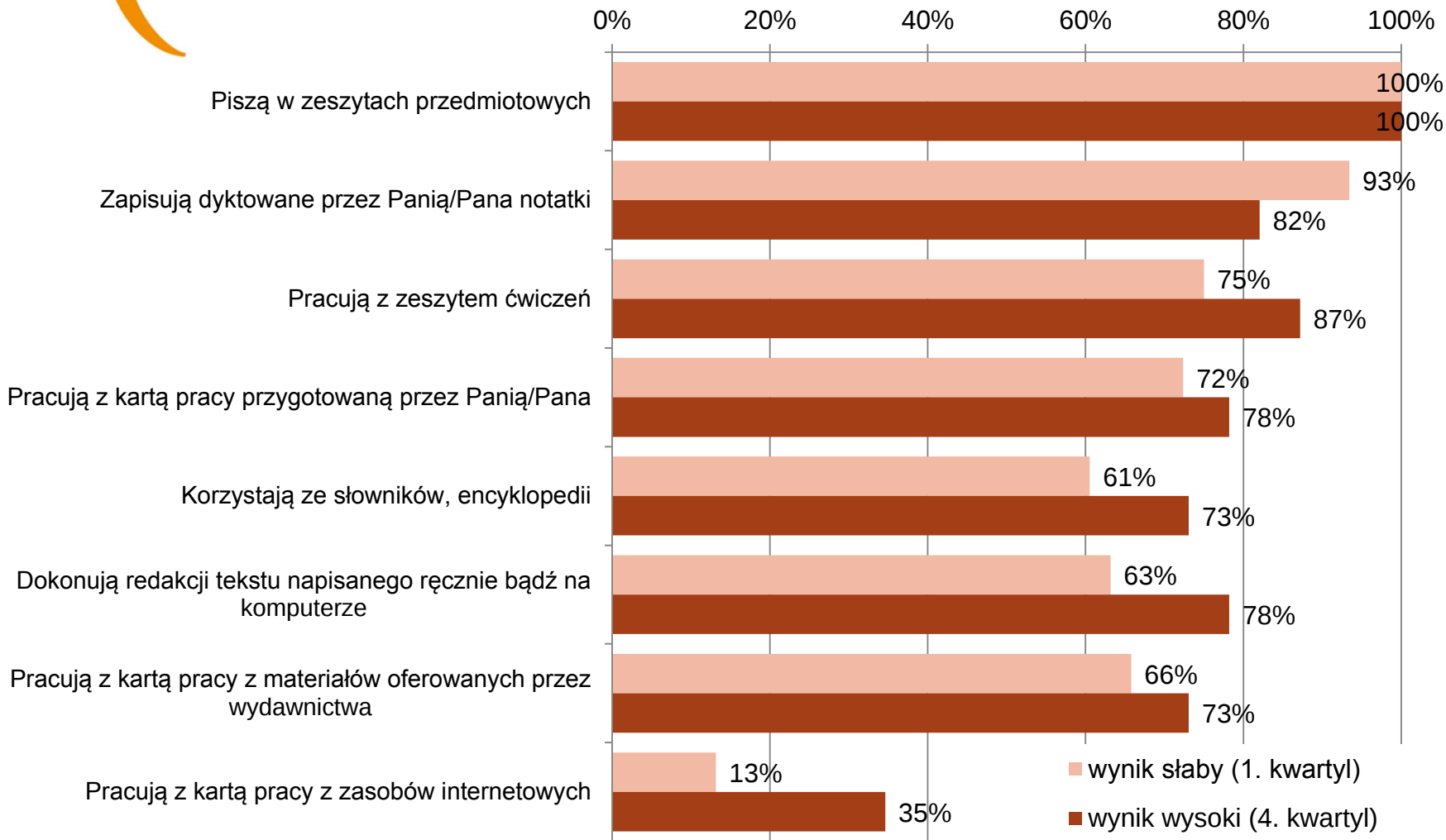

- W przypadku dyktowania notatki uczeń otrzymuje sygnał, że niezależnie od przebiegu lekcji dostanie pakiet informacji o tym, co powinien zapamiętać z lekcji.
- Takie działanie sprzyja porządkowaniu wiedzy, ale nie sprzyja aktywizacji gimnazjalistów.

Wykonywane przez uczniów czynności podczas lekcji – a wynik testu

Region I

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

entuzjaści
edukacji

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- Najbardziej efektywni są ci nauczyciele, którzy potrafią elastycznie dostosować metody do celu i charakteru kształtowanej umiejętności, tematu lekcji, omawianego tekstu kultury, swoich osobistych predyspozycji oraz kompetencji uczniów.
- W klasach, które uzyskały najwyższe wyniki, stosowane są różne metody dydaktyczne, ale w uzasadnionym specyfiką lekcji połączeniu. To służy rozbudzeniu uczniowskiej aktywności i samodzielności interpretacyjnej, a co za tym idzie – uruchomieniu pogłębionego rozumienia tekstu.
- Warto postawić na samodzielność myślenia, zachęcać młodzież do własnych poszukiwań, twórczego odczytywania tekstów kultury, wykorzystywania własnej inwencji i kreatywności.

Dziękujemy za uwagę